

De groeten uit Den Haag

Op 21 juni 1915 stuurde F. W. Rombouts vanuit den Haag een briefkaart naar J.N.A. Panken te Bergeijk. Ongefrankeerd nog wel.

De afzender was de Bergeijkenaar Franciscus Wilhelmus Rombouts (1895-1982), roepnaam Willem. Hij was gelegerd in Den Haag en behoorde tot het 2^e regiment infanterie.

Geen garanties voor neutraliteit

1915 was het tweede jaar van wat later als de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) de geschiedenis in zou gaan. In deze oorlog kon Nederland neutraal blijven. Maar de Nederlanders maakten van dichtbij mee dat neutraliteit maar weinig garanties bood. Ook buurland België had zich neutraal verklaard, maar die neutraliteit wordt om militair-strategische redenen door de Duitsers geschonden. Geen land werd vervolgens zo hard getroffen door de oorlog als België. En dat boezemde angst in bij de noorderburen.

Nederland handhaafde zijn leger gedurende de gehele oorlog op volledige oorlogssterkte. Sinds augustus 1914 stond het Nederlandse leger met 200.000 man paraat. Eén van die gemobiliseerden was dus Willem Rombouts, twintig jaar oud. Jaren later zou hij zich doen gelden in de gemeentepolitiek. Tijdens de bezetting van 1940-1944 komen we hem tegen als wethouder.

Jan Panken (vooraan links) met zijn zuster Net vóór zijn woonhuis annex winkel (foto 1917)

De vermoorder

De geadresseerde was Johannes Norbertus Antonius Panken (1869-1933), roepnaam Jantje Panken. Hij was zijn hele leven vrijgezel en woonde met zijn ook ongehuwde zuster Annette op 't Hof. Hij had daar een winkel. Waar hij curieuze artikelen verkocht, zoals 'De Vermoorder'.

I. O. De VERMOORDER tot het insect:
Je zal dood!!

De Vermoorder

De **Vermoorder** van alle insecten verdelgt met eene ongelooflijke snelheid en eene bewonderenswaardige zekerheid alle insecten; nooit overtroffen; honderdmaal krachtiger dan alle tot dusverre bekende middelen.

De **Vermoorder** is het eenige zekere middel, wat de beschadiging door motten onmogelijk maakt; het vernietigt oogenblikkelijk motten, wandgeelerten, vliegen, muggen, mieren, kakkerlakken, torren, rupsen, bladluizen met hun gebroed en verder alle schadelijke insecten.

Absoloot onschadelijk voor menschen en huisdieren.

Prijs per flacon: 25 cents, 50 cents, f1.— en f2.—. Spuitjes 35 cents.

Chemische en Technische Fabriek. Directeur L. I. AKKER.

Verkrijgbaar bij: VAN ERP VAN GORCOM & Co, A. MELJRING, Firma H. H. J. VAN DE PAS, G. VAN SPAANDONK, *Tilburg*; J. N. A. PANKEN, *Bergeijk*; J. C. VAN HIMBERGEN, *Bladot*; F. VAN CROONENBERG, *Goorle*; H. VAN DEN BESSELAAR, *Valkenswaard*.

Nieuwe Tilburgse Courant 25-03-1896

En hij deed – zoals we lezen - in tabak en sigaren. In 1915 telde Bergeijk zes sigarenfabrieken en drie sigarenmakerijen. Ook in andere dorpen van Zuidoost-Brabant, en met name in Valkenswaard, werd toen een ongelooflijke hoeveelheid sigaren gedraaid. Producten die door de fabrikanten aanvankelijk zélf op de markt werden gebracht. Later, toen het wat beter ging, schakelden zij tussenhandel in, elders in het land. Maar in 1915, een grossier in Bergeijk, voor handel in lokaal geproduceerde sigaren?

Tien jaren later (1925) blijkt Jan Panken zelfs de beste klant te zijn van de Bergeijkse sigarenfabrikant Hein Tilborghs. Aantoonbaar is dat Jan Panken in die tijd bijna wekelijks, en jaren lang, duizenden sigaren bestelde. Wat hij daarmee deed, is nog steeds een raadsel.

Met dank aan Piet Rombouts, zoon van afzender van de Ansichtkaart.

Ad Tilborghs
mei 2019